Hatodik évfolyam — 43. szám. — Székely-Udvarhely, 1900. október 28.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . 4 „
Negyed évre . . . . 2 „
Külföldre egész évre . 12 „
Egyesek, tanítók, gazdasági egyletek és köz. előljáróknak egész évre 6 kor., a tanítóegyleteknek tagjaiuk, köz. és könyvgyűlöseik 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓEGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DÍJAK:
Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfölül 2 fillér, magánhirdetések ☐cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérrel kevesebbet.
Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomdája és napilapok üzlete (Kossuth-utcza), hova minden a lapot érdekló közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

A székelyek táplálkozása.

Irta: *Ugron Zoltán.*

— October 15.

Nehéz volna kipuhatolni, hogy miért, de nálunk a nép homlokegyenest másképpen táplálkozik, mint a hogy a viszonyai és czélszerüség parancsolják.

Minden szegény nép ugy kell táplálkozzék, hogy az olcsóbol kerüljön ki és munkabirásában be gátolja.

Legolcsóbb táplálék rendesen az, a melyet a föld bőven megterem és saját maga földjéből kerül ki.

Udvarhelyvármegye, sőt a többi székely vármegyék a kukoriczatermelés szélső pontjait képezik, azaz kivéve e megyében a Küküllő-völgyet, Maros-Tordában a Nyárád- és Maros-Völgyet, kisrészben a Kis-Küküllőet, vegre a nem nagy székely mezőséget: a kukoriczatermelés csak a keveset termő korai fajtákra szorítkozik és sok munkával keveset fizet, Csikban és Háromszékben pedig kárral termelik.

Tehát a székely fő-táplálékát, a kukoriczát költségesen termeli; sokszor drága pénzen veszi. Pedig az a táplálásnál alig egészségesebb, mint a burgonya, a mely a mi viszonyaink közt kasztrálás holdanként kétharmad, sőt két annyi keményitőt ad s a mellett ember és állat táplálására való felhasználatósága kiszámíthatatlan.

Csupán rossz szokás a turóval való táplálkozás is. Az nem olcsó, mert táplálékban fél annyit ér, mint a szalonna s ára néha majdnem annyi.

Teljesen mellőzi a nép a lencse és borsó fözelékekkel való táplálkozást, melyek pedig a babnál (fuszulykánál) táplálóbbak s mint gyermektáplálék hivatottabbak.

Igen apad a juh-hus fogyasztása is. Pedig az összel olcsóbb minden husnál és határozottan jobb; már csak azért is, mert nálunk kövér juhot olcsón, sovány marhát drágán vágnak.

Nemcsak a marha-, hanem a disznóhussal is szemben allithatjuk a juhhust, mert hisz az felfüstölve éppen ugy eltartható. Már pedig a mi vidékünk alkalmasabb a juh tartásara, — a melynek minden táplálékát olcsón megadhatjuk és trágyáját kitünően felhasználhatjuk — mint a disznó, melynek táplálékát pénzért kell vegyük, a legelőt pedig rosszabbul értékesíti, trágyája meg elkallódik.

Ellentmondásba azért nem jövök, mert igaz, hogy a szalonnát turó helyett ajánlottam, de azt csak akkorra, mikor a turó ára nagy. Már pedig az alacsonyabb lenne, ha az őszi kövér juhot nagyobb fogyasztás mellett jobban értékesíthetnök, mert akkor többen tartananak juhot.

Buza termelését is forszroznak; pedig a rozs tápláléknak felér vele s nem szenved sem rozsdától, sem üszögtől s bő alom-szalmát ad. Mig a takarmányul szolgáló szalmát kellő kiterjesztéssel a zab- és az árpatermelésel lehetne kipótolni. Ezek mindig jó piaczi árral birnak

Jobb módu osztályunk igen felbecsüli a bivalltejet. Ezzel szemben nem becsüli meg a bivallust. Már pedig jobban jönne ki. ha kövér bivallhust enne a sovány tehenek husa helyett és nem fizetné kétszeresen a bivalltejet a tehénfejnél, mert igaz, hogy két annyi zsir van benne, de prolesz kevesebb. Ez pedig az izmok erejére több befolyással van.

Ha ilyen irányban népünkre hatni lehetne, koronák és fillérek maradnának meg a családoknál és szászezrekre menne az a haszon, mit a kor a munkaképesség fokozódásában nyerne.

Orvosok kötelessége oda hatni, hogy ugy legyen. Papok és körjegyzők, mint intelligens emberek azok, a kik legtöbbet érintkeznek és legtöbbet tehetnének ilyen irányban is.

Ha megkezdjük, lassan elérhetjük; ellenkezőleg pedig soha!!!

Világnapló.

Vezeti: **Bako Samuel.**

Kezdjük a világesemenyekkel. A nemet birodalom uj kancellárjává Bülow gróf kiállgmanyban megválasztatik a nemet császár. A kinek tanácsára rendkivül sokat ad. Az ó szavai irányadok a kinai bajoru viselésre is. Kinából pedig most hekes hirek erkeznek. Csing herczeg és Li-Hung-Csang fő-mandarinok nyujtatnak is nap al az európaiakkal lekefeletlelektek, de ezek, még egyelőre világert sem olyanok, a melyek alapján azonnal meg lehetne kötni a beket. Oroszorszagból nihilista merczenyét hozzák a lapok. Szpalaszto pol mellett a czárt vonatostól együtt legbe akarták röpteni. A merényletet azonban sikerült meg idejében megakadályozni. A mercnylőketel is elfogták. — A burok köztársaságnak vege, de a guerilla-harcz meg fely szaszaszál Delafrikában. — Itthon ismét kimagasló müvészi esemenye volt a hetnek. Bánia Lujza asszonynak, a nemzet csalogányának 25 eves jubileumát ünnepelte a népszinház s vele a nemzet. A magyar népszinmü azóta ert el nagy sikereket, aióta Bánia Lujza Sphényi bárone interpretálja örökszép szerepeit. A népszinház a Hahnár nevevel ugy összefonódik, hogy egyiket a másik nélkül képzelni sem lehet. Hálas is a nagy müvésznő iránt a szinházi bizottsag és elhatározta, hogy örökös tagjává szerzőfteti Bánia Lujzát. Ez olyan kitüntetes, mely teljesen méltó a népszinházhoz. — Másik kitüntetés müvészeink közül Róna József szobrászt érte. Ő felsége ugyanisi, ki mostanában Gödöllőn időzött, megtekintette a boldogult Erzsébet királynőről készitett szobrát mindig s azzal közül egyiket kiválaszotta, hogy azt állitsák fel a gödöllói parkban. Ő felsége különben Pauny János grófnak is Gödöllőről fejezte ki köszönetét 3 millió forintos alapitványáért, melyet a nemesszivü gróf a nemzetnek ket. — A mig a müvészeti téren ilyen örvendetes események történtek, éppen olyan gyászos, hogy a szabadsagharcz egyik kiváló alakjanak, az aradi tizenháromnak egyikének özvegye Vécsei tábornokné meghalt. A nemzet ostatnan vitakeppen csak egy par formális ülest tartott, mert a bizottságok meg nem tárgyaltak le a kötöjegretest. Az ott, 18-iki ülesen Végh Arthur előadó nehány vicználás vasut épitesét jelentette be. Bernáth Béla a dobokai vasut engedélyezésére szóló javaslatárol, Ágoston József pedig a statisztikai hivatal munkaprogrammjárol adott be jelentést. Szélá Kálmán kormányelnök az uj országhaz épitesérol beszélt. — A ház megszavazta a kormánynak azt a határamadszori olvasásban is. A következő rövid ülés okt. 22-én volt, melyen az előbbi ülesen benyujtott aprókb javaslatokat tárgyallak le. Az okt. 25-iki ülesen a kvázipolgárok megszüntetésére a ház. Ellenzéki szónokok jálby Béla, Csávolszky Lajos, Polónyi Géza. majd a miniszterelnök védelmezte meg a királyi döntést. A javaslat ellen beszélt meg Pichler Győző és Tóth János. Ezután Molnár János napi interpellatiót a miniszterelnökött, a miért nem sikerült a néppártnak Csik-Tusnádon és Csik-Szentimbronon népgyűlést tartani. A miniszterelnök kijelentette, hogy arról senki sem tehet, hogy a népgyűlés nem megtartott. Ezután Szederkényi Nándor a Petőfi-társaság Vörösmarty Mihály születésének 100 éves fordulóját fényes ünnepélyjével kezdi meg.ünt és a dunamelléki ev. ref. egyház szo közgyűléset most tartja, azt bizalmat, beszámoltunk a hét minden jelentősebb eseményével.

A Székelyföld erdőbirtokosai érdekében.

Rendkivül fontos és a Székelyföldet igen közelről érdekló közgazdasagi ügyben ülesezett a hó 24-en Udvarhelyvarmegye megyei bizottsága Székely-Udvarhely, a vármegyeház kistermében Török Albert dr, nyugalmazott főispán elnöklete alatt.

Az ülesen igen szép számban voltak jelen a bizottsag tagjai s maga az erdőfelügyelő is részt vett azon.

Az üles tárgyát Török Albert dr-nak a delivelési-ügyi miniszterhez közvetlenül beadott kérése képezte, melyben a székelyfög szamára vedelmet kér az erdőaránypositásokal történt üzelmekkel szemben.

A nagy horderőjű, közvetlenül a Székelyföld birtokosagának életbevágó ügyét tárgyaló kérest rendkivüli fontossagánal fogva szóról-szóra közöljük:

Nagymélto ságu

Darányi Ignácz m. kir. földmivelési Minister Urnak

Budapesten.

Mély tisztelettel alólirott, ki Udvarhelymegyében születtem és eltem, ennek a vármegyének a mutiban képviselője, 16 évig alispánja és 3 évig főispánja voltam és igy a Székelyföld központjában vármegyem székely nepének értelmi, erkölcsi és közgazdasagi eletéhez hosszu megfigyelő tapasztalat alapjan résztelesen ismerem — közelebbről olyan somoru jelenséget eszleltem, hogy azt Magyarországnak diobejsa szorítva eléterszeni, hazafias kötelessegemnek tartom.

Van ennek a vármegyenek egy nehány nagyobb lakossagal biró községe, melyek ösidőktől mostanig nagy terjedelmü havasokkal, abban közösen használt erdőségekkel és legelőkkel birtak és birnak, ilyen községeknek jelezhetem Udvarhelymegyében: Parajd, Alsó-Sófalva, Felső-Sófalva, Atyha, Korond, Oroszhegy, Zetelaka, Kápolnás-Oláhfalu, Szentegyháza-Oláhfalu, Gyeto, Homoród-Almás, Karácsonyfalva, Zsombor, Felső-Rákos, Vargyas, Fülc és M-Hermány községekre.

Ezen 17 községnek az 1890. evi népszámlalás adatai szerint czentesen 30.147 lelekszama van s nem egyik nagyot csaladai, ha azt jelzem, hogy a telekkönyvi adatok szerint ezen községek közbirtokossagat mintegy 100.000 katasztralis hold terjedelmü és eddig ele közösen használt erdőségeket és legelőket is birnak meg most is. Köztudomasu dolog az is, hogy nálunk a Székelyföldon a mivelés alatt allo birtok kevés es a jelzett nagyobb községeknek apró birtokosai fatasbol és marhatenyesztesbol tartottak fenn magukat es csaladjokat.

Most azonban, hogy ezen nagyobb terjedelmü közbirtokokkal biro emlitett községekben az arányositas megindult es az egyes birtokosaknak a telekkönyvekel jutando arányresza biroilag a papiroson megallapittatott, Zetelaka és Oroszhegy nagyközségekben az a somoru tapasztalat merült fel, hogy teljesen idegen emberek, jövevények és egyes uppymunkat sőt segbeli nagyobb birtokosok az értelmetlen kisbirtokosoktol a biroilag már megallapitott arányrészket bihatetlen olcsó árban, kataszttralis holdját 50 krtol fel egész 20 forintig tömegesen összvásárolják s telekkönyvileg magukra iratják. Csak Zetelaka községben tudomásom szerint 8000 holdat ilyen módon összevásároltak. A kisbirtokosok tudatlanságból eladják potom áron annyiszorosan és midőn a közhelyek kiszakitásra tényleg vegrehajtatik, véglegesen kiszorulnak a közhelyek használatából és holdon alóli kisebb birtokosokkal közösségben nem maradhatvan, koldusbotra jutnak és kénytelenek lesznek idegen helyekre vándorolni.

Ezek az apró székely birtokosok eddigelé a közhelyekben gyakorolt faizásból és marhatenyesztesbol éltek, mivel a mivelés alatt allo 3 hatarban (ugyanennek egyik olyan kevés magánbirtokuk van, hogy abból absolute meg nem élhetnek.

Ez a somoru tünet, mely Zetelaka és Oroszhegy községeknek mutatokzik, mint ragályos betegség, a tobbi alatamat más jelzett községeknek is el fog terjedni. Ugyanoz a veszély fenyegeti Csikmegye és Háromszékmegye székely lakossagát is, meg talan nagyobb mérvben, mert ottan a községeknek szakmai nagyobb terjedelmü osztatlan közerdőségeik és legelőik vannak,

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZÁJA.

A bivalbör.

— Irta: *Benedek Elek.* —

Ifju koromban sikerült elentállanom barátaim biztatásának és nem gyüjtöttem kötöttre verseimet, de sőt inkább tüzbe dobtam valamenyit. Ma sokkal gyengébb karakter vagyok: falusi barátaim biztatásara mind jobban-jobban belemerülök a gazdaletbe s bár ma is nagy lelki gyönyörüséget szerez nekem egy szép költemény, melyet más ir, mondhatom: nem utolsó gyönyörüség egy formás borju som, melyet én nevelek nagy gonddal, szeretettel. Nem bánom, ha rossz elczérek is adok alkalmat: mindig jól érzem magamat az állatok, s nem mindig az emberek közt. Sokszor elnézem a csordaból hazaérkező bivalokat, ezeket az idomtalan testü, csunya fekete állatokat. Bizalmatlanul, révedezve jár körül a tekintetök, a fekete pofából kicsilogó szem csupa rejtelem, nem lehet kólvasni az ö szemükből, mint a más állatéból: mi szándék van ezzel bennök. Ám lassanként megszokódtak, hogy a mi rajtok felelmosnek látszik, valóképpen a legszeldébb jámborság, aggodó tekintet: vajjon nem kántja-e őket az a két lábu szörnyeteg. Ha ö tudatára ébredne rettentő erejének! Minden pillanatban fölkapatna hátrakonyló szarvaira; fölrepithetne a levegőbe; olomlábaival meggyomoráthatna s im e helyett jámboran a jászol melle áll s nyugodtan türi, hogy szorongassák, rancziglják a vilag leggompásabb tejétől dagadó tőgyét.

— Ne idegenkedj a gazdaságtól — biztattak barátaim — most vagy a legszebb korban, meg sokra viheted. Erre határozott nagy talentum van benned, kár volna parlagon heverteetni. csak egyet ne felejts: ma csupán az az állattenyésztés fizeti ki magát. A buzának vege. Annak löttek. Meg kell osztozni a napszámossal, a cseléddel. Drága napszám, olcsó buza: tönkre megyünk, ha más felé nem fordítjuk a gazdaságot.

— Ez tökéletes igaz, mondtam én ellenben az állattenyésztéssel nemdo? Sok takarmány, sok állat, különösen szarvasmarha, a miben nő a pénz. Jól gondolkozom?

— Bölcsen!

A jó falusi barátok többek közt abban is előnyösen különböznek ama barátoktól, kiknek biztatásara oly sok verseskötet lát világot, hogy mig czék megtörténik a valóvalóhanyt, annyok erőpótkor mérten támogatják a szép reménytő kezdőt, ki egy borjuval, ki egy malaczczal. Valóban az en gazdaságom oly szépen indult, hogy az csupa csuda. S mert erős közben jön meg az étvágy, ha kaptam egy ajándékborjut, mindjárt azon dolgozott az elmém, hol találok hozzá illó társat. Igy telt meg az istálló ajándék- és szerzeménymarhával s tállosaim, kik eddig bitorolták az egész istallót, melletlankodo nyerítéssel szorultak össze. Különben is nagyot szallottak beszülésemben. A lo kenyes portéka, hamar levelkoztól a gazdat. Ma meg csillagot rug tüzes kedvében, holnap már nyomorultan áll a hidlason: hatalmas bog elakelemelik a hidon. Egynap meg huszár alá szorul, ma már kutyának vallott. Két-három esztendőn át folyton nőtt a pénz benne, aztán egyszerre csak a bőrevel maradt. Ha kenyes lovat tartasz, mindig felve lépsz az istallóba, végig mustrálod, nem esett-e hiba benne; ha oloso fajtát, minden esztendőben megeszi háromszoros értekét. Mert a lo mindig eszik. Ritkán fekszik le, állva szundikál, de mindegyre fülrezsen szendergésébol s a helyett, hogy ilyenkor lefekündek, aludnék, fejét a fogasnak szegi s gyüri magába a drága sarjut.

Ellenben a bival! O nem válogatós. Ha szénát kap, köszönettel fogadja; ha szalmát, azt is megeszi s mintha tánogatni akarná a gazdát a gyarapodásban, az egyszer megevett szalmát ujra kérödzi. Este-reggel csak ugy zuhog tőgyéhol a tej s napközben csendes beketürésel huzza az igát. Vannak ugyan szeszélyei, de kinek nincsenek? Az egyik megvárja, mig fejik, hogy valaki oda álljon melléje s vakarja meg a hátát. Jól teszi, bölcsen teszi. Ennél több elvezete sines ezen a szomoru vilagon. A másik csak nótára adja le a tejet. Hát nem szép dolog, ha a bival szereti a dalt, a dalt, a dalt, mely tulzengi a berczeket? Van olyan is, mely csak mindig egy ugyanazon emberrel engedi fejetui magát, s ha meg nem tud tőle ugrani, felre rugja kimelettenül. A mi szabadunk nem volt vallotta, s mana alá eresze azt a fértelmes fekete boksot. Pedig mondhatom, a kicsi Kati minden fekeresége mellett is kedves, jókepü boczika volt, a minthogy nincs állat, mely kiesi korában szép ne volna, kedves ne volna. Akárcsak az emberekneki. Ki látott csunya gyermeket?

Virágnak akkora tőgye volt, mint egy üst, de szakkebül volt. Indulatosan rugta el a kicsi Katit.

— Megálj Virág, azért is a te tejeden nevelják fel. Könnyü volt a mondás, nehéz a végrehajtás. Kitünt, hogy a bivalbocznal gyámoltalanabb állat nincs. A czinczli kifordult a szájából, mert hamarabb lehöle szopni. Próbáltuk kasalat-ban — tühö tej folyt a földre, mint a kicsi Kati gyermeke. A czsmaban láttára sinylett, sorvanyodott, aztan egyszerre csak szépen eladodt. Gyenge, vizenyős husát megette a czigányok. Nekünk maradt a bőre. Hát ezzel mit csináljunk?

Elkuldöttuk a timárhoz. Timár kiscserzette, aztán átadtuk a csizmadianak. Csizmadia mérteket vett hat gyermek labaról. Kicsi Kati gyengé bőrebol kitelt hat pár czipő. Nem is annyira czipő, mint — boeskor.

És jönnek az en barátaim s nézik az en gazdaságomat Megelégedéssel tapogatjak, simogatjak a feher állatokat.

— Hát a bivalok? Nincs bival?

— Dehogy nincs. Ott a hat gyerek lában az egész bival-gazdaság ....

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetmi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

és a közösségben maradható kisebb székely birtokosok kifosztása és bekövetkezhetik; és az esetben több mint 100.000 székely rövid idő alatt kolduss leszen, el fog szülni és vándorolni.

Biztos forrásból hallottam, hogy Csikmegyében is ez a helyzet ilyatmát nagy nyersbőr fosztogatja ki az apró birtokosokat. Nem szükség jelezni, hogy az erdélyrészi megbízható tiszta magyar elem ezen pusztulása az egész erdélyrészi magyarságra végzetes csapás leszen.

Jól tudom, hogy a jelenleg érvényben álló arányosítási és birtokrendezési törvények alapján az ilyen veszélyes hajt megakadályozni nem lehet, de nincsen-e módja annak, hogy az ilyen veszélyes helyzetben is azon ezt a veszélyt megszüntetni, vagy legalább is mérsékelni ne lehetne.

Sokkal kisebb ember vagyok, semhogy nagymeltóságodnak a jelenti hajnak orvoslására javaslatot tehetnék; de ohajtandó volna, hogy Nagymeltóságod egy szakértőszerű a Székelyföldre a felvett kerdés helyszini tanulmányozásara sürgősen kiküldene. Az egesz helyzetnek megfelelő arányt törvényszerűleg ezen a helyszínen hivatalokkal egy pár nap alatt kellő tájékozást lehetne szerezni, a bovebb felvilagositast pedig az érdekelt közegekben lehetne megszerezni.

Ismerem Nagymeltóságodnak a magyar birtokososztály mozgemesze erdekében kifejtett erelyes intézkedeseit és ez a tudat hátorított fel, hogy nagysagodnak magas figyelmet a szekely kisbirtokosoknak ilyen módon es ilyen mód biztos honvedtetés ügyében annak indoksara ezen alazatos eloterjesztesemben felkérjem.

Nagymeltóságodnak

Székely-Udvarhelyen, 1900 évi május hó 1-én

Alázatos szolgája

Dr Török Albert.

nyug. főispán és birtokos.

Ezt a kérést a földmivelésügyi minister Damokos Andor dr, vármegyei alispánunk utján most tanulmányozás végett leküldte a mezőgazdasági bizottsághoz, mely egyhangúag csatlakozott a kérvény tartalmához s azt feliratilag támogatja.

A feliratot Török Albert dr, Ugron János orsz. képviselő és Fás Gyula kir. főerdész fogják megszerkeszteni, melyben kérni fogják: 1. Az ujból folyamatba tett erdő-arányrészek kiosztását elrendelő határozatok hatályon kívül helyezését. 2. A kisajátitási törvényben azon pontnak felvetelét, hogy az eddigi eladott arányrészek — közgazdasági szempontból — kisajátíthatók". 3. Kimondását annak, hogy az ismételt arányosítások költségei csakis az azt kérőnek allnak viselendők. 4. Az eldegenitett arányrészek kipuhatolására a földmivelésügyi minister egy szakközegét a székely vármegyékbe küldje ki.

Közmivelődés.

Az Udvarhelymegyei Tanitó-Egylet homoród-vidéki fiókköre f. hó 6-án tartotta meg az évi IV-ik gyűlését Szekely-Udvarhelyen.

Bedo József elnök bejelentette a gyűlésnek szeptember 19-ével való elhalasztásának okát. S mint a magyar nyelv ápolásban nevezetes napot hozza gyűlésnek emlekezetébe ez a fiókkor. E nap sok mindenre okathatja az embert, do meg is legtöbb hasszeretetebre. Erre es tanitványainkat ebben való nevelésre buzditja tagokat. A mai napon pedig sikert kivánva, gyűlést megnyitotta. Kiss Jakab fiókkori jegyző a mult gyűlésről szerkesztett jegyzőkönyvet felolvasta, melyet gyűles módositás nélkül fogadott el. Sikerult tanitást vegzett a beszedés ertelemgyakorlatokbol Zsakó János helybeli tanitó, melynek megbirálása után Tary irene almási tanitónő olvasott fel egy módszertani dolgozatot „A mi kézimunkánk módszeres tanitása az elemi nepiskolában" cz. alatt. Igen szépen fejlegette a nő kézimunka tanitásnak hatását a növendékekre. Teljesen felöletle annak kereszturkiletek modjat a nepiskolaban. Felolvasása vegen 7 pontba foglalta össze azon elveket, melyeknek szükséget látja arra nézve, hogy a nő kézimunka tanitása sikeres, czelhoz vezetett legyen; es pedig: 1. A munka nagy ne legyen, ne terjedjen tul az egyéni tehetség hatarán. 2. A munkaanyag beszerzese ne mulja felül a kesz tárgy értékét. 3. A készitendő munkadarabon első sorban a hasznavehetőséget vegyük tekintetbe. 4. A készitendő tárgy feleljen meg a ház szükségleteinek. 5. A munka mintája legyen magyaros. 6. A munkadarabon uralkodjék a nemes egyszerüseg. 7. Munkadarabok készitesekor adjon a tanitó utasitast az oceka, rongyolt tárgyak helyreállitásahoz, kijavitásahoz.

A felolvasott tekintetben megnyerő, kielegitő ertekezésért, mely mindenig erdekben tudta lekötni a tagok figyelmét, kori gyűles elismerest es jegyzőkönyvi köszönetet mondott felolvasónknek. E felolvasás hatása alatt Kriza Sándor inditványozta, hogy tegyen lépeseket kori gyűles az iránt, hogy a nő kezi munkatanitas vitessek be minden iskolaba, a hol ahoz erő czgen talattatik annak vezetésere. Élénk eszmecsere kifejlődése után közgyűles czt magáévá tette.

Következett Benczédi Mózes szavalata a Ki Petőfi Sándornak „Kolcsos sirja" cz. költeményét elvezetet tryjutva adta elő, a miért jegyzőkönyvi köszönetet kapott. Elnök olvasztatta az „Ősvirág-alap" elnökségének a Kantban Naptárara vonatkozó felhivását, mire gyűles kimondotta, hogy erkölcsileg kötelezve érzik a tagok magukat arra, hogy e naptart vásárolják meg. Nem látja szükséget annak, hogy a központhoi rendeljék meg a tagok, remélve, hogy az Betegh Pál könyvkereskedésben találtató lesz. (Már most is kapható darabonkint 80 filléért. Szerk.) Pénztárnok bejelentette a pénztár állását. Jakab József muzsnai tanitó uj tagnak jelentkezett, kit gyűles örömmel fogadott és megéljenzett. A központi bizottságnak legközelebb tartott ülésében letárgyalt dolgokat ismertette Kriza Sándor a Szász Béla által bemutatott jegyzőkönyv alapján.

Mindezek után a jövő gyűlési tárgysorozata állapitatott meg. Jövő gyűles helyével Gyepes, idejével pedig 1901 január havának utolsó felében, az elnök által kijelölendő napja határoztatott.

K.

Irodalom.

Fényes kritika a nemes családok könyvéről.

A Budapesti Hirlap, melynek irodalmi birálatai hazánkban a mindenkor irányt adók s elő 23-iki (keddi) számában Pálmay József „Udvarhely Vármegye Nemes Családjai" czimü, a Székely-Udvarhely kiadóhivatalában megjelent müvéről következő elismerő sorokat közli:

Pálmay József nagy szorgalommal összegyűjtötte Udvarhely megye nemes családai származásának és történetének adatait, kimeritően feldolgozta és a müvet Betegh Pál székelyudvarhelyi könyvnyomató intézete diszes kiallitásban kiadta. Az os székely vármegye nagy anyagot ad, mert a szabad székelyek mind nemcsek szabad, hanem nemesek is voltak. Ugy-e, a mai kor jantot. Kekeszszöke szemei sokat mondók és igézők szivek, lankas szemei csengett es mindon beszélt, szája tárgyahoz kepest szomoru avagy vig. Egyszerü, de igazi kiszi gyönyörü szép szavai, szivet, lelket megrázó szomoru avagy vig. Egyszerü, de igazi hosszu szomoru

mond Molnár Imre rend. a. s. lelkész. Énekel Jánoska. Alkalmi beszédet mond Bedő Ferencz lelkész. Ének a helybeli dalkar által. Imát mond Sebestyén Lajos s. lelkész. CLXXIV. dics. 6. v.

— **Bekösztöltö.** Ünnepet ül e hó 14-én a bethlenfalvi egyház. Ekkor ünnepli-e napot a tiszta, 9 hónapon keresztül ürességben volt papi alkot az egyház új lelkészu Baczó Lajos, volt küsmödi lelksz. A harangok hivogató szavara templomba sereglettek egyházi díszben ünnepiig, valamint a szomszédos Székely-Keresztúr, Kis-Galambfalva és Rugonfalvaról jött egyházi nagyszámu közönség és az uj lelkésznek utóbbi vidékéről is megjelent tisztelői, barátai. Itt a templomnak fokor János nyugalmazott kántor, a díszes énekes után Kovács István díszes szónoklatban, de lepett szószékre s a bekésségről, hitről, szeretetről az egyháztagok és a lelkész egymásközi viszonyáról tartott rövid, magvas beszéde alán isten áldását az ünnepélyes és egyháztól, felhívta az uj lelkészt hivatala elfoglalásara. Rövid ének után az uj lelkész szószékre s buzgó, meghatóan ima alán megtartotta ünnepiig beszédet, jelezve működési programmját a szeretetben s vallásos és erkölcsi élet erősítésére, de különösen egyház és haza iránti szeretetre. Ismi tisztelet végeztével a templom előtt mellett balfelőt a munkasságra, az áldozatkészségre, hitbeli szilárdságra és az ősi szeretetre szóló intő szónoklatban hívta. Az uj lelkész szavaira Kardos Mózes szélyegazda válaszolt meglepően magyas beszédben. Helyes ebéd után, hol egynást érték a szobbelőbb pohárköszöntők, az egyház alatt rendezett táncz, elmaba vonult a közönség nagy része, hol a bőgő szokat notái mellett a hajnali órákig maradt együtt A dalasag ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen szépen gyült. Tiszta jövedelme, mely templomalapra fog fordítatni, meg van 60 korona. Ilyen kálvinista ünnepeket szeretnénk, melynek tagjai egy szép nap emlékével gazdagítják. —s.

— **Emléket az agyagfalvi réten!** A székely emlékhely javára Szombatfalvi Lajos rendőrfőkapitány adományozott 10 koronát, ezt hozzáadva az idáig befolyt 258 korona 33 fillérhez, az alap összege tesz 3248 korona 33 fillért. Fogadja a nemesszivü adakozó hazafi adományáért a végrehajtó bizottság hálás köszönete. Sz.-Udvarhely, 1900. okt. 27. Ferenczi János, szerk. biz. pénztárnok.

— **Köszönet köszönés.** A székelyudvarhelyi jónev négyesületi f. évi november hó 11-én, vasárnap is 3 órakor a varm-gyeház kistermében a vala-szinu állat módosított alapszabályok elfogadása és megerősítesre a nagymélt. Miniszteriumhoz leendő felterjesztese vegett rendkívüli közgyűlest tart, melyre az ugyesület összes tagjait tisztelettel meghívja. Az elnökség.

— **Halálozás.** Id. Kabdebó Antal életének 82-ik évben e hó 52-en elhunyt Székely-Keresztúron. Halálfeloege születtek Szenkovits Józefa, Kabdebó Istvánné családja, Meskóne Kabdebó Róza és családja, Kabdebó Ottó és családja, Kabdebó Etelka, ifj. Kabdebó Antal, Kabdebó Ferencz és családja sirattják.

— **Városunk képviselőtestülete** e hó 24-én rendes ügyülést tartott. Az elnöki széken Deneset elnökölt, mellette a polgármester ült. A tárgysorozat ügyjavai rendjének megállapitásánál elenk vita volt a spolti Domokos költségvetési indítványai felett. Mintán képviselet ugy talalta, hogy a költségvetes, valamint a beadott indítványok kelloleg előkészítve nincsenek, a pirendrol levészik és egy általános értekezlet összavasara utasitottak a tanácsot. A napirendre áttérve, galyunk ó Felségének népeihez intezett köszönő-iratát hodolattal tudomásul vették. Ugyszintén a tvb. hatászatát is a »Kisajátitási alap« ra vonatkozólag. Az azoló valasztmánynak az 1898. decz 22 en valasztott krosi képviselet megsemmisitő hatarozata szinten ónk tudomásul tárgyat képezve tudomásul vétetik. A. A varosi számvevő valasztása ellen tett panaszt közigazgatasi biróság elutasitotta, melyet tudomásul vettek. Gyertyanffy Gábornak a megsemmisitett képviselő altal hozott hatarozatok feloldasat kérő folyamodányát, hátar a képviselet nem is volt szabályszerű, tvb. elutasitotta, mert azok nagyresze már foganasitva van. A tüzoltó-egylet mult évi szamadasát kigasoltak, mert abban 152 korona bor- es sörköltseg an felvéve. Ezután tudomasul vettek az 1900. es s evetkező 1901. évre összeallitott virilis képviselok folvasott nevsorat. Bemutattak a varosi iparos es kereskedő kerese. iskolahoz megválasztott tanitok nevet gyrzket, mely szerint Csávás Daniel igazgatasa alatt Szász Jakab, Daróczi János, Gál Sándor, Lázár József s Nagy László ismételten 3 évre megmaradtak. Sárosi Albertnét és Pünkösti Józsefet városi illetőségünk em ismérik el. Wolf Adolf, Madarász Veronika es elemen llona potadójat törlik. A varmegyei tiszti ügyudjira szolgáló potadó kivetését megjegyzéssel tudomásul veszik. Ezzel kapcsolatosan Valentsik dr alhivja a varos figyelmet, hogy a tisztviselők büntetéseiből befolyó összegeket ne a körjegyzői, hanem a varosi tisztviselő nyugdij-alapjara forditták. Indítványozza a szabály megvaltoztatasat. Konya Sándor helyettes zenész 500 korona segélyt kér 4 éven át, hogy János nevű fiat a zenekonservatoriumba tanittathassa. Ezen kérelmezésara 300 koronát megszavaztak oly feltétellel, hogy a kifizetéseket a fiu elöhaladastat igazolni kell, Hoffmann Alajos elaggott 48-as öreg honvédnak a varosi segély-alaphol havi 10 korona segélyt adnak. Solymossy Lajos drnak utczaszabályozásra vonatkozó ajánlatát a tanácshoz utasitottak elökészités végett. Az aszfalt-folyókák átvetelére, illetve szakszerű megbirálására Diószeghy Samu kir. mérnököt és Papp Lajost kérik fel. Schubert János helybeli pékmester a város kötelezhe valo felvételeéri folyamodik. A helyettes polgármester kijelenti, hogy erre az ügyre nézve volt varosi intézkedes 885-ben, de ez akták ki vanak selejtezve s nyomára jóni nem lehet. Azonban egy bizonyitányi a kályha mellett vélelenül megtalálta és ennek alapjan véleményezik a felvételt. Igen kedveles hangulat kelekezett erre s a tovabbi nyomozat czéljabol napirendrol való levételét ellatatoriak. Gyertyanffy Gábor számlainak fedezésérol tett ezután előterjesztést a tanács. Hosszabb vita után a tiszti ügyészt felkértek az ügy tisztázasara. Feleky Pál rendőrkalpitánynak 6 heti szabadsagot engedélyeztek. Koncz Arminnak az ev. ref. papi lakkal egy vonalban kioszk épitésére engedélyi adtak. A fiaskolák-és fasitásokrol szóló, a földmivelésügyi minister által módositott szabályrendeletet tudomasul vettek és Bolyai Gáspár potadójat törültek. A kötöttségvetés és az ezzel kapcsolatos ügyekat az összehevedő értekezlet elé utaltak.

— **Filléresztélyek.** A székelyudvarhelyi „Polgári önk. és segélyző-egylet" rendes filléresztélyét 1900. október hó 29-én (hétfőn) az egylet nagytermében megkezdi, mely estlelykre a t. közönséget tisztelettel meghivja a rendezőség Müsor: 1. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. Megnyitó beszéd egyl. elnök Solymossy Endre tanár által. 3. Zene. 4. Felolvasat tart Spaller József tanár. 5. Zene. 6. Szavalat Daróczi Ilonka által. 7. Zene. 8. Szavalat Magyari György által. Müsor után tánez 12 órán, belépti dij mint rendesen. Rendezők: Fischer Ferencz, r. b. elnök. Ifj. Szemerjai Károly, r. b. alelnök. Mészáros Zoltán, Schubert Emilia és Hermina.

— **Hargita Nándor.** helybeli szakiskolai igazgatót az intézet »Ifjusági önképző-kör«-e névnapja alkalmából kedves hazafiunneplyel lepte meg, a melyért az ünnepelt meghatóan mondott köszönetet.

— **Gyilkosság.** Pető Fábián, Balló Rudolf és ennek nevelt fia Pető Balló Elek magyarhermanyi lakosok e hó 19-én délután a község határában összeszóláltozak. Szó szot követett s Pető Fábián fejszet ragadott, hogy levágja régi ellenségét Balló Rudolfot. Ebben a gyorsan odaérkezett Zsigmond Sándor megakadályozta De már erre a nevelt fia is megharagadott s hazulról hozott vadaszfegyverével czélba vette Pető Fábiánt, kit 10 lepesnyi távolságból melleln találva, azonnal összerogyott és ez percz multa kiszenvedett. Zsigmond ügyvezetése ekkor mar halálosban maradt, mert a felbőszült Pető Balló Elek vért szomjazott. A csendőrsig letartóztatta s most az oklándi járasbiroság fogházban elmelkedik szomoru tette felett.

— **Helyreigazítás** Mullkori számunk „Nyilvános köszönet" rovatában Barthos Dénes parajdi plébános ur neve után 1 kor. állott 7 (het) kor. helyett; mit is az igazság erdekeben kesseggel korrigál a bizottság.

— **A vidéki szinészet** országos felügyelője vasmarokkal fogott hozzá a rendezéshez. Tervezetet készitett, mely szerint tőbb nagyobb varosi egyesitett alandó szinkerülettek fenntartasara. Varmegyenk a III. kerületbe van beosztva.

— **Tájékozásul.** A helybeli könyvkötők megtámadtak. Hogy mennyire nines igazuk es mennyire igyekszek felrevezetni a nagyközönséget, annak igazolásara közlöm az árlejtési jegyzőkönyv kivonatát a következőkben:

Kivonat

a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék elnöke által a székelyudvarhelyi kir. törvenyszék és ehhez tartozó székelyudvarhelyi, székelykeresztúri és oklándi kir. járásbiróságok részére a jövő 1901. erre szükséges könyvkötői munkálatok nyilvános árlejtes utján. Történt biztositva tárgyalva 1900. october 15-en felvett jegyzőkönyvből.

A megjelent felek előtt az árlejtési feltételeket és a munkaárakat felhivandó jegyzék felolvastatván, nevezettek a következő ajánlatokat teszik és pedig:

Szabó Gyula a jegyzékben foglalt alapárakná $1\frac{1}{2}$-al olcsóbban kivan vállalkozni, Szemerjai Károly $10\frac{1}{2}$-al olcsóbban, Günther Lajos $25\frac{1}{2}$%-al, Szabó Gyula $26\frac{1}{2}$-al, Szemerjai Károly $27\frac{1}{2}$-al, Günther Lajos $40\frac{1}{2}$-al, Szemerjai Károly $41\frac{1}{2}$-al, Günther Lajos $45\frac{1}{2}$%-al olcsóbban kivan vállalkozni; $\frac{1}{2}$ órakor még egy felcsoni idő adatván, a $\frac{1}{2}$ órai kizárott idő eltelte után ebben ajánlat nem tétetett s mint legkedvezőbb ajánlattevő Betegh Pál vállalkozónak kiadatik.

A kivonat hiteléül:

Sz.-Udvarhelyi, 1900. október 25.

Tamási Péter,
kir. törvényszéki irodafőnök.

Azt hiszem, fölöseges bizonyitani ezek után, hogy **nem 45**, hanem $4\frac{1}{2}$-al vállalkoztam olcsóbban az általuk igért árnál. Különben a mi kereskedői tisztességemet illeti, annak helyreigazitása érdekében a szükségesnek tartott törvényes lépeseket megtettem. Székely-Udvarhelyi, 1900. okt. 26. Betegh Pál, könyvkötőszet-tulajdonos.

Apróhirdetések.
E rovatban minden szó 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért küldi a kiadóhivatal.)

ÉLET KÖNYVE.

Ingyenes gyógymód.

Eddig gyógyíthatatlan betegségek is feltétlenül gyógyíthatók

Ára 2 korona.

Kapható: a „Székely-Udvarhely" kiadóhivatalban Betegh Pál könyvkereskedése, könyv- és ajándékáudnál Sz.-Udvarhelyt.

Tiszta bor!, likőröket, rumot venni akarók, kérjenek árjegyzéket Székely-Borkereskedőtől Sz.-Udvarhely Korcsmár.

Calcium carbidot legolónyőbben szállít a bosznai vezérkényvselője; valamint szabadalmakat is kiesszkőlt és a kiállitásokat berendezni pontosan kőlt: Takacs György és Tarsa mérnöki iroda Budapest, VIII. Szentkirály-utcza 10. sz.

Esztergályos. Székely-Udvarhelyt, a Kossuth utczában levő műhelyében **Balázs Károly,** Budapesten kitüntetett esztergályos mester kösöt: minteszlő esztergályos munkát harmily fémen kivitelben. Esztergályos butorok és butorrészek, kenyhat kellőkön a legjobb minőségben, hordó- és appik versenyképes áron és pontos kiszolgalás mellett.

Közgazdaság.

Udvarhelymegyei arányosítások.

Darányi miniszterunk tudomásara jutván, hogy Udvarhelymegyében a nagytperjedelmi erdőségekés egy legelőknek arányosítása szakszerű a kisbirtokosok tájékozatlanságának kihasználásával egyre elelmes és hatalmas embérek a kisbirtokosoknak arányrészeit igen sok közszegen potom áron összevásárolták és ez által a népesség nagy tömegének megélhetési feltételeit jövőre lehetetlenne tették; felhívta Udvarhelymegye mezőgazdasagi és erdőmérnöki bizottságait, hogy ezen ügyeknek állapotáról tüzetes jelentéseket terjesszenek fel.

Udvarhelymegye mezőgazdasagi bizottsága folyó hó 24-én tárgyalta ezen ügyet és szomorúan győződött meg arról az előterjesztett adatok alapján, hogy a kisbirtokosok kifosztása csakugyan folyamatban van. Ott van Zetelaka nagyközség, hol közel 10.000 kat. hold közbeleső egyes emberek a kisbirtokosoktól összevásárolták potom áron és telekkönyvileg magukra iratták. Az is megállapittatott az erdőfelügyelőség indokolt javaslatából, hogy maga a törvényszéki és biroi eljárás is az arányosításokná helytelen gyakorlatot állapitott meg, mert van eset arra, hogy egyes községekben a már egyszer jogerővenyesen befejezett arányositási masodszor, sőt negyedszer is folytatják.

Ugy az erdőrendészeti, mint a mezőgazdasagi bizottságok egy pár nap alatt fel fogják terjeszteni javaslatukat a miniszterhez és abban kérni fogják egy Egész Elő-fele szakembernek kiküldését a helyszinre; továbbá kérni fogják azt is, hogy a Székelyföldön a mostani folyamatban levő arányositások azonnal felfüggesztessenek, az arányositási törvények szürgösen módositassanak, az apró birtokosokholl potom áron összevásaroll arányrészek kisajátitassanak és az apró birtokosoknak visszaadassanak, kik a kisajátitási összeget amortisatio utjan az előlegező államnak visszatérteni kötelezzesnek és végül, hogy a 100 holdon alóli kisbirtokosok továbbra is erdőörveny uralma alatt közösségben maradjanak. Az arányrészek visszasajátitásanál a telekkönyvi adatok szolgalnak alapul, mely kisajátitanak nagy összegre nem fog rugni, mert az apró arányrészek nagyon olcsó árban szedettek össze a kisbirtokosoktól. Elég szomoru, hogy idáig jutottunk. **Valaki.**

Iparügyek.

— **Miniszteri elismerés.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi m. kir. miniszter a helybeli állami kö- és agyagipari szakiskola igazgatójának, valamint tanteszitületének külön-külön — az intézet által a párisi kiállitásra készitett sikerült munkákért — teljes megelégedését és elismeresét nyilvánitotta. Egyuttal örömmel jelezték, hogy ezen fontos érdekeket szolgáló iskolank a párisi világkiállitason a legnagyobb kitüntetést: a Grand-Prix-et nyerte. S ugyen azért magunk is öszintén csatlakozunk a magas elismeczéshez és a derek tanteszitletnek ézn igazgatójával s mindazoknak, kik e szép sikert varosunk nevéhez fűzik kösönetet adozunk.

Székely iparosoknak a honrédelemi m. kir. miniszter az ismertetett levél ügyben sürgős szükségelbol a székely iparkamara ajánlatara 2850 par lábbelit engedelyezett, a melyből a helybeli bőrparszerűvetkezet 400 pár bakancs és 400 par könnyü czipőt kapott elkészítésre.

Szerkesztői üzenetek.

M. Gy. A kérdés tárgyát képező kölcsönöny — tényleg beküldés folytán — már nehány hét óta birtokunkban van. Mi azonban azt teljesen magán jellegünk és szinten jámbor tévedésnek minősitjük, szó nélkül poprkosszuk helyesitik. Alapos ok nélkül mésszhat kisebbíteni nem szokunk.

BETEGH PÁL,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Közönség köréből.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapja 41. számában e rovat alatt „Szegénygyöi bizonyitvány" czimű közleményére kérjük az igazságnak megfelelőleg Homoród-Szent-Márton képviselőtestületének egyhangu határozatából kifolyólag az alábbiaknak helyet adni szives kedjek.

1. A képviselőtestületnek gazdasagi ismeltő-iskola czéljaira Györfi István községi tanitó által felajánlott 5 holdas tagját el nem fogadhatta, mivel nevezett tanitónak Ht-Szent-Márton határán összes ingatlan birtoka csak 1 hold es 1568 □öl, okkora terület pedig szakszerű gazdasagi tanulmányokra nem elég.

2. A képviselőtestület es az előljáróság kellőleg elbirálta, miszerint Györfi István mint községi tanitó, postamester, kántor, dalárdavezető, iskolaszéki jegyző es faiskola kezelő: képtelen arra, hogy még a gazdasagi ismeltő-iskolát is vezesse; mert hiszen 492 □öl területü községi faiskolában is a saját czéljaira csakis répát, kukoriczát es pityókát termelt.

*) Az e sorral alatt megjelenő közleményekért semmi felelős, séget nem vállal a szerk.

3. Ezek után beláthatja a nagyközönség, miszerint azt a szegénygyöi bizonyitványt H.-Szent-Márton képviselőtestülete valóban megérdemli akkor, ha nevezett tanitónak az iskolafenntartó testülettel szemben, mely ő itteti, nési feletles hatósága, ellenőre és ennek a testületnek hozzá hatósága van szemben meg sokáig türi árogánt magaviselettel.

H.-Szent-Márton, 1900. október hó 22-én.

Orbán János,
Godra Mihály,
képviselőtestületi tagok.

Hivatalos rész.

Járványok. Udvarhely vármegye alispánjától 17571. és 17948—1900. alisp. sz. Székely-Udvarhely, varos polgármesterének es valamennyi községi előljárosagnak. Közöltuk tetel végett ezennel, hogy Ulaszelnek közs. lovallóhumányban a szerváynosan uralgott bivlevész, valamint a Homoród-Jánosfalva sertés-állományban járványosan uralgott sertesvész megszünt s a vonatkozó zarlatok feloldattak. Székely-Udvarhely, 1900. október 17-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától 17358., 17584., 17585., 18004., 18005.—1900. alisp. sz Székely-Udvarhely varos rendőrkapitányaz, es a latvanyos főszolgabirónak, hogy szükséges erteslem, hogy Fábián József székelyudvarhelyi lakosnal folyó ev tavaszadóra 3 gyes szárkszörü borja fel van foryva. Folyó évi szept. 25-én Nagy György Ignácznak 2 db 5 éves sárga szörü kancaczikoja az orvosbanyi legelőről elveszett. Az egyiken csengő van s bőr lana szárcsa. Patakfalvi Simó Ferenczné egy kő éves fehér szörü ökörökö fel van fogva Kápolnás-oldalban községben 15 napja óta egy db 18 éves pepecsbelő Csáfordi Gergely Atyha községben pedig S nap óta 1 db 1 és fél éves fehér-szörü jegyvallási uszó ló van felfogva. Székely-Udvarhelyi, 1900. október 18-án. Alispán helyett: gróf Lázár Ádám, főjegyző.

1107. szám. Folyó 1900. vh.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. birosági végrehajtó közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbiróságnak V. 2484—1900. sz. végzése alapján a Sz.-Udvarhelyudvarhelyi Gál Jánosnak képviselve dr Valentsik Ferencz ügyvéd által k.-oláhfalvi Csiki Ambrus, Csiki Márton és székelyudvarhelyi Kassai Árpád ellen 366 kor. 74 filler és járulékai iránti végrehajtási ügyben folyó évi szept. 5-ik napjára Sz.-Udvarhelyen fekvő, összesen 1312 koronára becsült következő javai, az: Csiki Mártonnak: Egy hamos kuczaló, egy sötét, a másik világos pejszörü és egy enyhe fehér szörü ángok. Kassai Árpadnak: egy fakkere paripaló, egyik sötét, a másik világos pejszőrü, egy pár ham gyeplővel együtt es egy fakker-kocsi, ezen ingok K.-Oláhfalban, Csiki Márton házánál **november hó 26-án** délelőtt 10 órakor, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön ertesitest nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vetelár fölösleges fogmatukatitatta.

Székelyudvarhelyi birosági végrehajtónál.
Sz.-Udvarhely, 1900. október hó 23-án.

Biró Sándor s. k.
kir. végrehajtó.

Nagy lámpa raktár.

A helyi és vidéki **épitkező közönséget** ez utón van szerencsem értesiteni, hogy mindenféle üvegczésekat a legjutányosabb árak mellett elvállalok.

A munkalatokat **pontos és gyorsan** kivánt esetben helyszinen is vállalom, valamint arrol is kezeskedom, hogy a legkőzönségesebb üveglap-táblám is csehorszagi sima, fehér üvegek, tehát a legkenyesebb igenyeknek is megfelelnek. Ugyszintén szerszamcserem egyszersmint ajánlom berendezett **porczellán-, füszer- és lámpa-üzletemet** a helyi es vidéki közönség szives pártfogásaba ajánlani.

A nagyérdemű közönség szives megrendeléset kérve, vagyok

teljes tiszteletettel:
Szentpétery Gergely.

Legjutányosabb árak.

Marhahus kiloja 36 krtól 40 krig. | Marhahus kiloja 36 krtól 40 krig.

MÉSZÁROS- és HENTES-ÜZLETET

nyitottam Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utczai saját házam üzletj helyiségében („Budapest"-szálloval szemben). Naponta friss virsli, szafaládé, lengyelcsirke, parizer, kassai es cervelat-virsli, friss szalonna és turó nálam a legszabadabb árakban, pontos es tisztaságos gálassal. Ugyszintén friss marha-, sertés- es borjuhusok is kaphatók. Helyszegenben elkülönitve termesyek tengeri (tüczkával), buza, rozs, zab stb. legtisztább eltarasitásával es legmagasabb árban vásárolgyuk meg a fogadókoron. Midőn megköszönek gyorsan es pontosan eszközöltetnek. Szives pártfogást es hazafias támogatást kérve, vagyok.

kész szolgálattal:
Balásy Ignácz,
mészáros es hentes.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Árlejtési hirdetmény.

Alsó Siménfalva községben épitendő állami iskolaház épitési munkálatainak kiadására az árlejtés **folyó evi november hó 11-én reggel 9 órától** kezdődöleg tartatik meg.

Vállalkozni kivánók ezen árlejtésre azon értesitéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek alsósiménfalvi községi birónál naponkint megtekinthetők és hogy az árlejtésben részt vevők a 3981 korona kikiáltási árnak 10 százalékát bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy óvadékképes papirban kötelesek letenni.

Alsó-Siménfalván, 1900. evi október 19-én.

Joó Elek.
k. biró.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek *eladásajárót* teljes felelősséggel szavatol:

FERNENGEL GYULA

jóhirü pincéjéből **Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utcza) kapható a következő olcsóyos árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 filléltől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

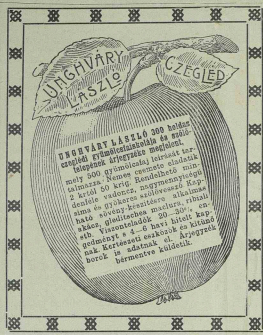

UNGHVÁRY LÁSZLÓ 300 holdas czegléd-árkosparadi birtokán van megfelelő mintegy 500 gyümölcsfajú ültetvényt tartalmaz Nemes Rendtartó szőlőt 2 kraut 50 krig, rendszerint eladásra denfelé szétszórva, szőlőtőke minden alma és gyümölcs szőlőtőke, rózsa bokrok és szőlőkaróknak kapható. Virágcsokrokra, rózsa és szőlőkaróknak kapható. Virágcsokrokra, rózsa és szőlőkaróknak kapható. Virágcsokrokra, rózsa